

ELVERUM
KOMMUNE

Årsregnskap 2017 med noter

Versjon til revisjon (15.2.2018)

Innholdsfortegnelse

Regnskapsprinsipper	4
Årets resultat	4
Driftsregnskapet.....	4
Investeringsregnskapet.....	4
Spesielle regnskapsmessige forhold	4
Disponering av årets driftsresultat	4
Økonomiske oversikter	5
Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet.....	5
Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift/tjenesteområder	6
Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet.....	7
Regnskapsskjema 2B – Investeringsregnskapet prosjektene	8
Balanseregnskapet ved årets utløp	10
Økonomisk oversikt – Drift.....	11
Økonomisk oversikt – Investering	12
Rådmannens og økonomisjefens underskrifter	13
Driftsregnskapet	14
Regnskap sammenlignet med rammebudsjett per tjenesteområde.....	14
NOTER	15
Note 1 – Regnskapsprinsipper	15
Note 2 – Kommunens organisering	17
Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital	18
Note 4 – Pensjon.....	19
Note 4a – Pensjon EKP	20
Note 4b – Pensjon SPK	21
Note 4c – Pensjon KLP.....	22
Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik	23
Note 6 – Garantiansvar	24
Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid	25
Note 8 – Aksjer og andeler	26
Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger.....	27
Note 10 – Kapitalkonto.....	28
Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert	29
Note 12 – Gjeldsforpliktelser	30
Note 13 – Sykelønnsrefusjoner - NAV	31
Note 14 – Anleggsmidler	32
Note 15 – Finansielle omløpsmidler	32
Note 16 – Interkommunalt samarbeid.....	33
Note 17 – Større pågående investeringsprosjekter.....	35
Note 18 – Etterkalkyle for selvkosttjenester	36
Note 19 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar.....	37
Note 20 – Vesentlige fremtidige forpliktelser.....	38
Note 21 – Prinsippendringer.....	38
Note 22 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap.....	39
Note 23 – Oversikt over løpende rentesikringer.....	39
Note 24 – Lånegjeldsoppgave detaljert – med beregning av minsteavdrag	40

Regnskapsprinsipper

Elverum kommunes regnskap er ført og avsluttet i henhold til gjeldende regnskapslover, forskrifter og anbefalinger gjort av foreningen for god kommunal regnskapsskikk. Alle forskriftsbestemte noter og anbefalte noter er vurdert. Dette for å gi utdypende informasjon til poster i driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balansen samt økonomiske oversikter.

Årets resultat

Driftsregnskapet

Elverum kommunes årsregnskap for 2017, ble avlagt 15. februar 2018, med et netto driftsresultat på kr 17 381 544 ,- og med et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0. Før strykninger var det et merforbruk på kr 2 317 560. Regnskapet kan ikke avlegges med et merforbruk og samtidig ha avsetninger til disposisjonsfond. Det er foretatt reduksjon i avsetninger til disposisjonsfond med kr 2 317 560, samlet avsetning til disposisjonsfond etter strykninger er på kr 28 649 286.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet avsluttes separat og viser et resultat i balanse.

Spesielle regnskapsmessige forhold

Det er bokført en estimert inntekt på kr 45 900 000 i henhold til regelverket for refusjon av utgifter på ressurskrevende brukere, med krav på staten. Dette er ca 20 mill kr mindre enn i 2016. Årsaken ligger i et lavere refusjonsgrunnlag som følge av endringer i brukerbehov, men også presiseringer fra myndighetene som reduserer kommunens grunnlag for å få refundert utgifter. Timeprisene som nå kan legges til grunn er vesentlig lavere enn tidligere år.

Disponering av årets driftsresultat

Regnskapsmessige mer-/mindreforbruk er kr 0.

Økonomiske oversikter

Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER				
Skatt på inntekt og formue	-490 237	-484 947	-492 788	-469 925
Ordinært rammetilskudd	-603 548	-592 805	-587 796	-584 564
Eiendomsskatt verk og bruk	-14 371	-8 515	-5 335	-8 350
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-56 215	-62 465	-62 465	-57 296
Andre direkte eller indirekte skatter	-394	-381	-381	-382
Andre generelle statstilskudd	-72 744	-69 986	-69 986	-59 636
Sum frie disponible inntekter	-1 237 509	-1 219 099	-1 218 751	-1 180 153
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER				
Renteinntekter og utbytte	-13 169	-14 163	-13 263	-25 133
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	50 628	54 792	59 248	52 177
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	63 246	63 246	65 158	60 603
Netto finansinntekter/-utgifter	100 705	103 875	111 144	87 647
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER				
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	26 659
Til ubundne avsetninger	22 678	25 978	27 625	1 570
Til bundne avsetninger	9 428	1 181	2 097	8 597
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 682	-7 682	0	-67
Bruk av ubundne avsetninger	-849	-798	0	-42
Bruk av bundne avsetninger	-9 945	-9 563	-6 511	-4 657
Netto avsetninger	13 631	9 116	23 210	32 060
FORDELING				
Overført til investeringsregnskapet	252	273	0	467
Til fordeling drift	-1 122 921	-1 105 834	-1 084 397	-1 059 979
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	1 122 921	1 105 834	1 084 397	1 052 297
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	0	0	0	-7 682

Regnskapsskjema 1A viser en oppstilling av kommunens frie disponible inntekter som ikke er knyttet til tjenesteproduksjonen, finansinntekter og -utgifter, samt bruk og avsetninger til fond. De resterende midlene er fordelt til investeringsregnskapet og til virksomhetenes tjenesteproduksjon. Hovedoversikt drift vil senere vise en total oppstilling av alle inntekter og utgifter i kommunens drift.

Forklaring på noen avvik mellom revidert budsjett og regnskap:

- Positivt avvik på rammetilskudd og skatt på inntekt og formue skyldes god skatteinngang nasjonalt og lokalt. Budsjettet ble justert i 2. tertialrapport, men fasiten på hva kommunen får i inntektsutjevning som ligger i rammetilskuddet og lokal skatteinngang er ikke klar før skatteregnskapet avsluttes i desember.
- Avviket mellom regnskap og budsjett på avsetning til ubundne avsetninger (disposisjonsfond) skyldes strykninger som følge av et samlet merforbruk på kr 2 317 560. Regnskapet kan ikke avlegges med et merforbruk og samtidig ha avsetninger til disposisjonsfond.
- Fordeling til drift (skjema 1B) er et avvik i forhold til budsjett på kr 17 087 000. Avviket ligger på de forskjellige tjenesteområdene og vil bli kommentert i årsberetningen.

Regnskapsskjema 1B – Fordelt til drift/tjenesteområder

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsutgifter pr tjenesteområde				
Politisk styring	9 909	10 281	10 070	9 392
Administrasjon	84 934	95 654	87 062	91 144
Barnehage	167 426	152 552	144 737	157 839
Skole	265 361	231 058	212 404	248 758
Barnevern	56 382	52 126	49 448	41 293
Helse	69 631	67 310	66 893	68 988
Pleie og omsorg	393 653	341 779	303 947	363 335
Sosial - tjenestebistand	19 637	13 780	1 652	11 594
Sosial - økonomisk bistand	57 447	58 758	48 606	50 449
Kultur- og religiøse formål	44 024	29 137	26 789	47 827
Teknisk forvaltning	4 514	7 950	7 462	6 833
Teknisk drift	35 605	29 842	12 549	32 424
Næringsutvikling	6 267	4 838	4 501	1 911
Fellesfunksjoner	-91 899	-70 182	30 470	-79 490
Interne servicefunk (fordeles)	31	80 951	77 807	0
Netto fordeling drift	1 122 921	1 105 834	1 084 397	1 052 297

Regnskapsskjema 1B viser hvorledes linjen "Til fordeling drift" fordeler seg på tjenesteområder. Dette er en formell oppstilling som må ses sammen med Regnskapsskjema 1A og er på samme nivå som det kommunestyret vedtok i budsjettet for 2017.

Avvik mellom regnskap og budsjett kommenteres i årsberetningen.

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig Budsjett 2017	Regnskap 2016
FINANSIERINGSBEHOV				
Investeringer i anleggsmidler	490 972	521 460	429 131	242 046
Utlån og forskutteringer	78 613	85 000	65 000	96 707
Kjøp av aksjer og andeler	9 900	9 910	4 300	4 309
Avdrag på lån	33 088	31 725	14 405	31 537
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	23 427	23 394	0	42 806
Årets finansieringsbehov	636 000	671 488	512 836	417 405
FINANSIERING				
Bruk av lånemidler	-436 713	-460 525	-410 105	-285 752
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-495	-24	0	-2 741
Tilskudd til investeringer	0	0	0	-6 033
Kompensasjon for merverdiavgift	-79 658	-99 846	-82 826	-36 163
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-64 446	-59 793	-14 405	-39 246
Andre inntekter	-4 035	0	0	-20 704
Sum ekstern finansiering	-585 347	-620 188	-507 336	-390 638
Overført fra driftsregnskapet	-252	-273	0	-467
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-50 400	-51 027	-5 500	-26 300
Sum finansiering	-636 000	-671 488	-512 836	-417 405
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Regnskapsskjema 2A viser årets finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes investeringene er finansiert med ekstern og intern finansiering. Summen av finansieringsbehov og finansiering viser om investeringsregnskapet gjøres opp med en udekket finansiering eller om finansieringen gir udisponerte midler.

Forklaring på vesentlige avvik mellom revidert budsjett og regnskap hva gjelder andre inntekter:

- Investeringer i anleggsmidler er lavere enn revidert budsjett har forutsatt, noe som også reduserer behovet for bruk av lånemidler.
- Årsaken til redusert investeringsnivå fremkommer av budsjettsskjema 2B og vil bli kommentert ytterligere i årsberetning og årsmelding.

Regnskapsskjema 2B – Investeringsregnskapet prosjektene

Prosjekt	Regnskap 2017	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Regnskap 2016
IT-investeringer	3 114 942	4 015 000	4 015 000	2 349 769
Nyanlegg parker, byforskjønning				436 076
Avløpsplanen	17 222 741	31 250 000	25 000 000	26 364 680
Faste gatedekker				1 123 769
Eiendomsinngrep, Prosj Torget	260 070	225 000	225 000	191 883
Biler/Maskiner	738 957	1 500 000	1 500 000	1 602 455
Komm.veger oppgradering	11 092 365	11 491 000	10 000 000	6 602 964
Nye komm. veger byområdet				577 459
Byutvikling				16 314
Kjøp av kommunale boliger	3 200 741	15 000 000	2 630 000	10 383 576
eLink og Gerica				43 500
Infrastruktur Vestad skole Rundkj elgstua	5 193 958	8 000 000	4 577 000	465 408
Vestad skole trinn 2	1 201 702			- 50 000
Søbakken skole rehabilitering	1 536 351			8 841 810
Utvide kirkegård Heradsbygda	731 953			962 599
Komfyrvakter			300 000	
Demenssenter 24 omsorgsboliger, Jotuntoppen	80 449 728	51 900 000	80 500 000	62 884 605
Elsykler PRO	356 366			
Turnutstyr	500 000		500 000	
Uteanlegg Terningen Arena				2 102 990
Allaktivetsarena	528 469	6 500 000	100 000	
Rehab rådhuset- off pålegg				333 587
Rådhuset forsyningssikkerhet				
Hernes kirkegård				
Leil. Yngre funksjonshemmede	239 206	3 600 000	1 100 000	552 161
Bruk av garantifond (avsluttede prosjekter)	99 790			189 940
Biler - jevn utskiftning	2 898 451	4 110 000	4 110 000	4 978 134
Gatelys	7 278 692	9 000 000	9 000 000	529 476
Ny kantine EUS	590 331		610 000	
Rehabilitering av bruer		1 000 000	200 000	
Folkvang universell utforming	1 680 530			88 943
Helsehus alt 3 inklusive tilleggsfunksjoner	203 349 618	129 600 000	230 615 000	40 460 567
Adm program skole og barnehage	437 304	700 000	700 000	
IKT i skole	1 719 486	2 100 000	2 100 000	2 050 206
Oppgradering påbygg Lillemoen	49 124 925	60 818 509	49 564 565	7 075 407
Brannvarslingsanlegg 5 kirker	654 927	700 000	700 000	158 584
Grøndalsbakken	11 466 925	9 000 000	10 737 000	3 055 241
Sandbakken				91 636
Rundkjøring og veg ved Nordmotomta	158 981			27 122 721
Hanstad skole	13 311 314		16 012 000	9 089 310
Hjullaster	2 429 836	1 800 000	1 800 000	
Rundkjøring Terningen Arena byggelånsrenter	277 268			298 056
Gjerde sansehage ved Lyngholtet	150 000	120 000	176 500	
Utfasing av kvikksølvholdige lyspærer	1 145 793	1 200 000	1 200 000	
Renholdsmatter - inngangsparti gang	788 695	600 000	600 000	666 665
Utfasing av oljekjeler	292 336	1 350 000	292 000	

Prosjekt	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Langtidsparkering				745 611
Pakkemaskin	316 429	322 015		
Handlingsplan universell utforming	237 000			
Nyskole i sentrum - Ydalir	54 414 827	53 000 435	45 715 435	2 000 163
Ydalir, ny veg X RV 25	10 403 074	8 000 000	8 000 000	10 000 000
Ydalir - ny barnehage		1 000 000	1 000 000	
PRO kjøkken vannkjøler				278 808
Dekontaminator				163 250
Pro digitale dekodere TV signal institusjon	381 068			
Plasthall for lagring av grus	155 798			1 154 519
Kjølerom kantine kommunehuset Folkvang				343 276
Renholds- og driftsmaskiner	131 989			258 859
Agresso oppgradering 2015				2 785 831
Sentralidrettsplassen tribune				273 296
Bofellesskap for mindreårige flyktninger			18 835 990	17 400
Inventar Elverum læringscenter	435 304			313 308
Løypemaskin				2 071 312
Trygghetsalarm	273 438	273 438		
SUM	490 971 678	521 459 953	429 130 934	242 046 125

For alle prosjekter totalt i Elverum kommune gjenstår det kr 112 359 335 av bevilgningene som er gitt. Denne restbevilgningen overføres til 2018.

Balanseregnskapet ved årets utløp

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER		
ANLEGGSMIDLER		
Faste eiendommer og anlegg	2 415 882	2 012 321
Utstyr, maskiner og transportmidler	78 897	70 650
Utlån	520 654	503 202
Aksjer og andeler	189 562	179 667
Pensjonsmidler	1 653 324	1 554 106
Sum anleggsmidler	4 858 319	4 319 947
OMLØPSMIDLER		
Kortsiktige fordringer	151 859	188 953
Premieavvik	72 529	73 285
Kasse, postgiro, bankinnskudd	149 756	141 509
Sum omløpsmidler	374 144	403 747
Sum eiendeler	5 232 463	4 723 694
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Disposisjonsfond	-45 647	-25 134
Bundne driftsfond	-29 825	-30 555
Ubundne investeringsfond	-23 333	-51 313
Bundne investeringsfond	-29 114	-23 079
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	0	-7 682
Regnskapsmessig merforbruk (drift)	0	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Kapitalkonto	-670 924	-499 868
Endring av regnskapsprinsipp - Driftsregnskap	104	104
Sum egenkapital	-798 738	-637 526
GJELD		
LANGSIKTIG GJELD		
Pensjonsforpliktelser	-1 905 068	-1 878 910
Sertifikatlån	-971 532	-756 378
Andre lån	-1 293 580	-1 216 950
Sum langsiktig gjeld	-4 170 181	-3 852 238
KORTSIKTIG GJELD		
Annen kortsiktig gjeld	-253 939	-224 502
Premieavvik	-9 606	-9 428
Sum kortsiktig gjeld	-263 544	-233 929
Sum egenkapital og gjeld	-5 232 463	-4 723 694
Ubrukte lånemidler	-10 536	38 838
Ubrukte konserniinterne lånemidler	0	0
Andre memoriakonti	-1 665	27 499
Motkonto for memoriakontiene	12 201	-66 337
Sum memoriakonti	0	0

Regnskapsskjema Balanse viser en oppstilling av kommunens eiendeler i form av anleggsmidler av varig verdi og omløpsmidler, samt egenkapital og gjeld fordelt på langsiktige og kortsiktige forpliktelser. I tillegg vis es memoriakonti som blant annet viser ubrukte lånemidler til investeringsprosjektene. **Memoria....**

Økonomisk oversikt – Drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	-69 869	-67 446	-70 752	-71 669
Andre salgs- og leieinntekter	-130 316	-112 679	-109 436	-120 985
Overføringer med krav til motytelse	-234 852	-227 279	-165 298	-244 664
Rammetilskudd	-603 548	-592 805	-587 796	-584 564
Andre statlige overføringer	-72 744	-69 986	-69 986	-59 636
Andre overføringer	-1 413	-1 200	-1 200	-3 468
Inntekts- og formuesskatt	-490 237	-484 947	-492 788	-469 925
Eiendomsskatt verk og bruk	-14 371	-8 515	-5 335	-8 350
Eiendomsskatt annen fast eiendom	-56 215	-62 465	-62 465	-57 296
Andre direkte og indirekte skatter	-394	-381	-381	-382
Sum driftsinntekter	-1 673 959	-1 627 703	-1 565 438	-1 620 939
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	857 610	845 496	774 279	815 896
Sosiale utgifter	219 716	235 065	199 035	222 699
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenesteprod.	238 653	207 285	195 667	230 747
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteprod.	187 101	181 253	170 312	164 439
Overføringer	101 891	85 511	132 434	104 207
Avskrivninger	77 965	68 000	68 000	71 185
Fordelte utgifter	-48 881	-42 522	-42 604	-44 860
Sum driftsutgifter	1 634 055	1 580 088	1 497 123	1 564 313
Brutto driftsresultat	-39 904	-47 615	-68 315	-56 625
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	-13 169	-14 163	-13 263	-25 133
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Bruk av interne lån	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån	-261	-377	-377	-305
Sum eksterne finansinntekter	-13 430	-14 539	-13 639	-25 438
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	50 628	54 792	59 248	52 177
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	63 246	63 246	65 158	60 603
Utlån	43	150	150	65
Sum eksterne finansutgifter	113 917	118 188	124 556	112 845
Resultat eksterne finanstransaksjoner	100 487	103 649	110 917	87 407
Motpost avskrivninger	-77 965	-68 000	-68 000	-71 185
Netto driftsresultat	-17 382	-11 966	-25 398	-40 403
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-7 682	-7 682	0	-67
Bruk av disposisjonsfond	-3 322	-3 884	-310	-3 818
Bruk av bundne driftsfond	-9 945	-9 563	-6 511	-4 657
Sum bruk av avsetninger	-20 948	-21 129	-6 821	-8 543
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	252	273	0	467
Avsatt til dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	26 659
Avsatt til disposisjonsfond	28 649	31 640	30 122	5 540
Avsatt til bundne driftsfond	9 428	1 181	2 097	8 597
Sum avsetninger	38 330	33 095	32 219	41 264
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	0	-7 682

Økonomisk oversikt – Investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
INNETEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	-495	-24	0	-2 741
Andre salgsinntekter	-4 035	0	0	-20 696
Overføringer med krav til motytelse	-3 503	-2 042	0	-5 110
Kompensasjon for merverdiavgift	-79 658	-99 846	-82 826	-36 163
Statlige overføringer	0	0	0	-4 906
Andre overføringer	0	0	0	-1 127
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	-8
Sum inntekter	-87 691	-101 912	-82 826	-70 750
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	0	30	0	0
Sosiale utgifter	0	33	0	0
Kjøp av varer og tjen. som inngår i komm. tjenestepro	411 036	512 397	420 131	205 634
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenestepro	0	9 000	9 000	0
Overføringer	79 658	0	0	36 114
Renteutgifter og omkostninger	277	0	0	298
Fordelte utgifter	0	0	0	0
Sum utgifter	490 972	521 460	429 131	242 046
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	33 088	31 725	14 405	31 537
Utlån	78 613	85 000	65 000	96 707
Kjøp av aksjer og andeler	9 900	9 910	4 300	4 309
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	48	48	0	25 449
Avsatt til bundne investeringsfond	23 379	23 345	0	17 357
Sum finansieringstransaksjoner	145 028	150 028	83 705	175 359
Finansieringsbehov	548 309	569 576	430 010	346 655
FINANSIERING				
Bruk av lån	-436 713	-460 525	-410 105	-285 752
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-60 944	-57 750	-14 405	-34 136
Overført fra driftsregnskapet	-252	-273	0	-467
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 815	-5 500	-5 500	-5 772
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-28 028	-27 573	0	-2 002
Bruk av bundne investeringsfond	-17 558	-17 954	0	-18 526
Sum finansiering	-548 309	-569 576	-430 010	-346 655
Udekket / Udisponert	0	0	0	0

Hovedoversikt investering viser kommunens inntekter og utgifter sammen med finansieringstransaksjoner, som til sammen utgjør årets finansieringsbehov. Deretter vises hvorledes finansieringsbehovet er dekket, og om dette fører til udekkede finansieringsbehov eller udisponerte midler, som kommunestyret vil ta stilling til i årsregnskapssaken.

For 2017 er investeringsregnskapet i balanse og i overensstemmelse med kommunestyrets tidligere vedtak.

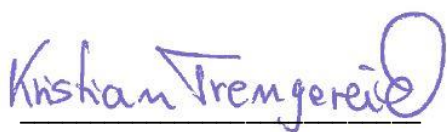
Avvik i bruk av ubundne investeringsfond skyldes forbruk av fond til finansiering av byggelånsrenter (bevilgning overført fra tidligere år) og avsluttede investeringsprosjekter (garantifond).

Rådmannens og økonomisjefens underskrifter

31. desember 2017

Elverum, _____

15. februar 2018

Kristian Trengereid
Rådmann

David Sande
Økonomisjef

Driftsregnskapet

Regnskap sammenlignet med rammebudsjett per tjenesteområde

Tjenesteområde	Regnskap 2017	Revidert budsjett	Avvik
Politisk styring	9 927	10 281	-353
Administrasjon	85 648	95 654	-10 006
Barnehage	167 422	152 550	14 872
Skole	265 701	229 896	35 806
Barnevern	33 037	27 134	5 903
Helse	68 818	66 346	2 472
Pleie og omsorg	391 105	340 856	50 249
Sosial - tjenestebistand	20 481	14 309	6 173
Sosial - økonomisk bistand	56 999	58 758	-1 759
Kultur- og religiøse formål	42 858	28 649	14 209
Teknisk forvaltning	5 536	7 649	-2 113
Teknisk drift	34 591	24 472	10 118
Næringsutvikling	5 850	5 817	32
Fellesfunksjoner	-1 187 951	-1 143 273	-44 678
Interne servicefunk (fordeles)	-22	80 902	-80 924
SUM	0	0	0

Her vises resultatet for tjenesteområdene i forhold til vedtatte budsjettammer. Negative avvik betyr et mindreforbruk i forhold til budsjettamme. Positive tall betyr et merforbruk.

NOTER

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens og fylkeskommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler.

Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er alltid omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer skal klassifiseres som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller klassifiseres verdipapirene som anleggsmidler.

Andre fordringer som ikke inngår i punket ovenfor, er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers skal de klassifiseres som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommuneloven § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jf. kommuneloven § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

En omklassifisering medfører en regnskapsføring i investeringsregnskapet og eventuelt i driftsregnskapet. Verdivurderingen må gjennomføres før omklassifiseringen. Omklassifisering av anleggsmidler til omløpsmidler skal ikke finne sted.

Beregnete ekstraordinære avdrag til Husbanken ved årsavslutningen er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er

anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld skal vurderes til opptakskost. Langsiktig gjeld skal oppskrives ved varig økning i forpliktelsen. Krav til oppskrivning gjelder ikke ved renteendring på langsiktig gjeld. Oppskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for oppskrivningen ikke lenger er til stede.

Kortsiktig gjeld skal vurderes til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Vurdering til høyeste verdi skal fravikes når dette er i samsvar med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Kortsiktig gjeld som vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi.

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet (H-3/14, KMD, feb. 2014).

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområder som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva. er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Korreksjon av tidligere års feil

Tilgang til finansiell leasing på kr 780 000,- i 2017 er en korrigering av tidligere års feil.

Note 2 – Kommunens organisering

Elverum kommune har organisert sin virksomhet i en flat organisasjonsstruktur med ansvarlige sektorledere som rapporterer direkte til rådmannen basert på bruk av rammebudsjetter. Den enkelte virksomhetsleder har delegert ansvar for gjennomføring av tjenestene på sitt område gjennom lederavtaler.

Rammeområdene inngår i tjenesteområdene som fremgår av regnskapsskjema 1B.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for PPT-tjenesten i kommunene Stor-Elvdal, Våler, Åmot og Elverum. Samarbeidet er basert på en egen avtale hvor også Hedmark fylkeskommune deltar i finansieringen.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskapet for Elverum Interkommunale Legevakt som dekker kommunene Elverum, Våler og Åsnes. Samarbeidet er basert på egen avtale og legevakten er plassert ved sykehuset i Elverum.

Elverum kommune er vertskommune og fører regnskap for et samarbeid med Stor-Elvdal, Våler og Åsnes om interkommunale akutte døgnplasser (IKAD) for legetjenester. Stor-Elvdal kommune gikk ut av samarbeidet 1. oktober 2017.

Elverum kommune deltar også i et interkommunalt samarbeid om Sekretariat for kontrollutvalg. Åmot kommune er vertskommune og fører regnskapet for samarbeidet.

Elverum kommune deltar i et interkommunalt samarbeid om Arbeidsgiverkontroll som er en del av Skatteoppkreverens oppgaver i forbindelse med innkreving av skatter og avgifter. Stor-Elvdal er vertskommune og fører regnskap for samarbeidet.

De interkommunale samarbeidene er basert på egne avtaler og utgiftene fordeles på deltagerne.

Lovpålagte tjenester organisert som egne rettssubjekter med eget regnskap:

- **Renovasjon** – Tjenesten er organisert gjennom Sør-Østerdal interkommunale renovasjonsselskap IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 60 % av selskapets forpliktelser.
- **Brann- og redningstjeneste** – Tjenesten er organisert gjennom Midt- Hedmark brann- og redningsvesen IKS hvor Elverum kommune er kontorkommune og hefter for 37,2 % av selskapets forpliktelser.
- **Revisjon** – Tjenesten er organisert gjennom Hedmark Revisjon IKS hvor Løten kommune er selskapets kontorkommune. Elverum kommune har en ansvarsdel på 9,0 %.

Ut over dette drives kommuneskogen som kommunalt foretak gjennom KF Elverum kommuneskoger. Kommuneskogen fører eget separat regnskap for sin virksomhet.

Note 3 – Spesifikasjon av endring i arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital bevilgningsregnskapet

Anskaffelse av midler		Regnskap 2017
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-1 673 959 338
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-87 690 875
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-511 086 631
Sum anskaffelse av midler	s	-2 272 736 844
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300:480) - 690	1 556 090 525
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300:480) - 690	490 694 410
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	235 795 753
Sum anvendelse av midler		2 282 580 688
Anskaffelse - anvendelse av midler	U=W	9 843 844
Endring i ubrukte lånemidler	Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)	49 374 036
Endring i arbeidskapital	V	-59 217 879

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

Tekst	Konto	Regnskap 2017
Omløpsmidler	2.1	
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-37 093 945
Endring aksjer og andeler	2.18	0
Premieavvik	2.19	-755 413
Endring sertifikater	2.12	0
Endring obligasjoner	2.11	0
Endring betalingsmidler	2.10	8 246 226
Endring omløpsmidler		-29 603 133
Kortsiktig gjeld	2.3	
Endring kassekredittlån	2.31	0
Endring annen kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	29 436 912
Premieavvik	2.39	177 835
Endring arbeidskapital		-59 217 880

Note 4 – Pensjon

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)		2017	
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		91 184 750	
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		70 609 584	
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		-69 418 995	
Administrasjonskostnader		3 237 519	
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)		95 612 858	
Årets pensjonspremie til betaling		105 125 266	
Årets premieavvik		-9 512 408	
Balanse 31.12.17 (F § 13-1 bokstav E)		Pensjons- poster	Arbeids- giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		1 873 958 791	
Pensjonsmidler		1 653 324 402	
Netto pensjonsforpliktelse		220 634 389	31 109 449
Årets premieavvik		-9 512 408	-1 341 250
Premieavvik tidligere år		-45 635 991	-6 434 675
Akkumulert premieavvik		-55 148 399	-7 775 924
Beregningsforutsetninger 2017			
Se beregningsforutsetninger for de enkelte selskapene på de neste sidene.			
Estimatavvik	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.17	1 554 106 484	-1 838 772 515	-284 666 031
Ny beregning 01.01.17	1 522 538 941	-1 752 685 738	-230 146 797
Årets estimatavvik (01.01.17)	31 567 543	-86 086 777	-54 519 234
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-31 567 543	86 086 777	54 519 234
Akkumulert estimatavvik 31.12.17	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikkene tas fortløpende i balansen.

Note 4a – Pensjon EKP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2017
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			43 949 127
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			26 852 503
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-29 638 564
Administrasjonskostnader			0
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)			41 163 066
Årets pensjonspremie til betaling			44 687 049
Årets premieavvik			-3 523 983
		Pensjons-	Arbeids-
Balanse 31.12.17 (F § 13-1 bokstav E)		poster	giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		733 470 731	
Pensjonsmidler		701 973 380	
Netto pensjonsforpliktelse		31 497 351	4 441 126
Årets premieavvik		-3 523 983	-496 882
Premieavvik tidligere år		-22 740 102	-3 206 354
Akkumulert premieavvik		-26 264 085	-3 703 236
Beregningsforutsetninger			2017
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,50 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Forutsetninger om fratreden beregnes etter en modell som gir en forventning om at 5% av de			
aktive medlemmene i EKP fratrer hvert år.			
Forenklet modell for AFP uttak på 50% uavhengig av alder.			
		Pensjons-	
Estimatavvik	Pensjonsmidler	forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.17	656 256 376	-732 797 159	-76 540 783
Ny beregning 01.01.17	644 934 681	-679 956 015	-35 021 334
Årets estimatavvik (01.01.17)	11 321 695	-52 841 144	-41 519 449
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-11 321 695	52 841 144	41 519 449
Akkumulert estimatavvik 31.12.17	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 4b – Pensjon SPK

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)			2017
Årets pensjonsopptjening, nåverdi			14 421 163
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse			8 929 647
Forventet avkastning på pensjonsmidlene			-6 664 043
Administrasjonskostnader			486 182
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)			17 172 949
Årets pensjonspremie til betaling			17 017 090
Årets premieavvik			155 859
		Pensjons-	Arbeids-
Balanse 31.12.17(F § 13-1 bokstav E)		poster	giveravgift
Brutto påløpt forpliktelse		246 591 980	
Pensjonsmidler		173 597 181	
Netto pensjonsforpliktelse		72 994 799	10 292 267
Årets premieavvik		155 859	21 976
Premieavvik tidligere år		1 936 117	272 992
Akkumulert premieavvik		2 091 976	294 969
Beregningsforutsetninger			2017
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)			4,20 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)			4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)			2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)			2,97 %
Frivillig avgang : 4,5% for 18-39 år, 2% for 40-54 år, 1% for 55 år og over			
Framtidig uttak av AFP (ved fylte 62 år)			50 %
	Pensjons-	Pensjons-	
Estimatavvik	midler	forpliktelse	Netto
Estimert 01.01.17	172 363 176	-240 665 435	-68 302 259
Ny beregning 01.01.17	150 402 230	-223 241 170	-72 838 940
Årets estimatavvik (01.01.17)	21 960 946	-17 424 265	4 536 681
Estimatavvik fra tidligere år	0	0	0
Amortisert avvik i år*	-21 960 946	17 424 265	-4 536 681
Akkumulert estimatavvik 31.12.17	0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikkene tas fortløpende i balansen.

Note 4c – Pensjon KLP

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)				2017
Årets pensjonsopptjening, nåverdi				32 814 460
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse				34 827 434
Forventet avkastning på pensjonsmidlene				-33 116 388
Administrasjonskostnader				2 751 337
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)				37 276 843
Årets pensjonspremie til betaling				43 421 127
Årets premieavvik				-6 144 284
Balanse 31.12.17 (F § 13-1 bokstav E)		Pensjons-	Arbeids-	
		poster	giveravgift	
Brutto påløpt forpliktelse		893 896 080		
Pensjonsmidler		777 753 841		
Netto pensjonsforpliktelse		116 142 239		16 376 056
Årets premieavvik		-6 144 284		-866 344
Premieavvik tidligere år		-24 832 006		-3 501 313
Akkumulert premieavvik		-30 976 290		-4 367 657
Beregningsforutsetninger				2017
Forventet avkastning på pensjonsmidler (F § 13-5 bokstav F)				4,50 %
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)				4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst (F § 13-5 bokstav B)				2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)				2,97 %
Forutsetninger for turnover (F § 13-5 bokstav G) Uttak av AFP for 2017, fra 62 år:				
Sykepleiere:		Fellesordningen:		
under 20 år	20 %	20 %	Sykepleiere:	33,00 %
20-23 år	8 %	15 %	Fellesordningen *	33,00 %
24-25 år	6 %		Fellesordningen:**	45,00 %
24-29 år		10 %		
26-30 år	6 %		* 65 års aldersgrense	
30-39 år		7,5 %	** 70 års aldersgrense	
31-45 år	4 %			
40-50 år		5 %		
46-50 år	1 %			
51-55 år		2 %		
over 50 år	0 %			
over 55 år		0 %		
Estimatavvik		Pensjons-	Pensjons-	Netto
		midler	forpliktelse	
Estimert 01.01.17		725 486 932	-865 309 921	-139 822 989
Ny beregning 01.01.17		727 202 030	-849 488 553	-122 286 523
Årets estimatavvik (01.01.17)		-1 715 098	-15 821 368	-17 536 466
Estimatavvik fra tidligere år		0	0	0
Amortisert avvik i år*		1 715 098	15 821 368	17 536 466
Akkumulert estimatavvik 31.12.17		0	0	0

*Forskriftsendring 2011: Estimatavikene tas fortløpende i balansen.

Note 5 – Konsekvenser av bokført premieavvik

Virkning av premieavvik 2017	Beløp
Regnskapsmessig resultat 2017	-
Amortisert premieavvik	-10 330 330
Arbeidsgiveravgift	-1 456 576
Bokført premieavvik 2017	9 512 401
Arbeidsgiveravgift	1 341 250
Avsatt til pensjonsfond	-
Korrigert resultat 2017	933 255

Elverum kommune har i regnskapet for 2017 inntektsført kr 9 512 401,- i premieavvik og kr 1 341 250,- i arbeidsgiveravgift i samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning. Beløpet inngår i akkumulert premieavvik som er klassifisert som kortsiktig fordring i kommunens balanse. Ordningen er et brudd med anordningsprinsippet og innebærer en endring i forhold til årsregnskap avlagt for 2001 og tidligere.

Denne korrigeringen ville medført at strykningene i årets regnskap hadde vært kr 933 255,- lavere.

Amortisering av premieavvik	Amortiseringstid	Amortisering av premieavvik 2017
Amortiseringstid premieavvik 2002-2010	15 år	
Amortiseringstid premieavvik 2011-2013	10 år	
Amortiseringstid premieavvik 2014 og senere	7 år	11 786 906

Gjenstående premieavvik som skal utgiftsføres senere år	
Gjenstående positivt premieavvik som skal utgiftsføres senere år	62 923 950
I % av omløpsmidler	374 143 742 17 %

Premiefond	KLP	EKP	
Innestående på premiefond i livselskapet til av kommende pensjonspremier 31.12.2016	-126 107	-15 021 667	
Bruk i årets regnskap	7 894 284	1 851 046	
Avregning lønns og G regulering, renteresultat	-7 880 627	-2 707 741	
Gjenstående premiefond 31.12.2017	-112 450	-15 878 362	Farge

Note 6 – Garantiansvar

Garanti til	Kreditor	Formål	Garantiansvar 31.12.2017	Garantien utløper
Sør-Østerdal Interkommunale Renovasjon IKS	Nordea	Løpende investeringer	18 652 155	Selsk.avtale for SØIR pr 01.06.00 § 13
Elverum Tomteselskap AS	Den Norske Bank	Ydalir - infrastruktur	50 000 000	15.12.2029
Elverum Kommunale Industribygg	Sparebank1 Østlandet	Hernes Institutt	50 000 000	31.12.2024
Elverum Kommunale Industribygg	KLP banken	Beredskapssenter	37 438 249	30.06.2041
Elverum Håndball	Sparebank1 Østlandet	Idrettsanlegg	679 242	30.11.2019
Elverum Rideklubb	Sparebank1 Østlandet	Idrettsanlegg	250 006	24.10.2019
Elverum Fotball	Sparebank1 Østlandet	Idrettsanlegg	286 431	15.07.2022
Statens Vegvesen		Ydalir - Infrastruktur	32 108 000	
Sum			189 414 083	

Garantiansvar overfor Sparebanken Hedmark vedrørende EKI AS /Hernes Institutt gjelder en andel av selskapets totale låneopptak vedrørende utbyggingen ved instituttet.

Det ble gitt en garanti i 2014 til Elverum Tomteselskap AS vedrørende kjøp av tomtegrunn i Ydalir- og Prestmyraområdet for utvikling av boligtomter med tilhørende infrastruktur med løpetid på 10 år.

Det er gitt to nye garantier i 2017. Begge er gitt til Statens Vegvesen i forbindelse med utbygging av infrastruktur i Ydalirområdet.

Note 7 – Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid

Jfr. Kommunelovens §§ 11 og 27.

Kommunal virksomhet - navn:	31.12.2017		31.12.2016	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
Kortsiktige poster				
Elverum kommuneskoger KF - utbytte	1 052 892		4 914 092	
Fordring Elverum Energi	-		12 305 000	
Sum kortsiktige poster	1 052 892		17 219 092	
Langsiktige poster				
Elverum Tomteselsk AS, ansv lån avdr fritt 10 år	5 500 000		5 500 000	
Elverum Tomteselsk AS, ansv lån avdrag og renter 10 år	4 250 000		5 000 000	
Elverum Tomteselskap AS, likv lån maks løpetid 12 mnd	-		20 000 000	
Elverum Fotball	722 000		722 000	
TAIK AS, ansvarlig lån nedbetales årlig	22 620 000		23 700 000	
TAIK AS, ansvarlig lån løper til forfall	54 000 000		54 000 000	
Elverum Tomteselskap AS	6 000 000		6 000 000	
EKI Utvikling AS	5 000 000		5 000 000	
Sum langsiktige poster	98 092 000		119 922 000	

Vedrørende kortsiktig fordring på Elverum Energi inneholder denne anordning av vedtatt utbytte for 2016 som ble vedtatt ved generalforsamlingens behandling av selskapets regnskap for 2016. Utgående balanse fra 2016 er innbetalt i løpet av 2017 i sin helhet.

Vedrørende fordring på KF Elverum kommuneskoger ble det avtalt med styret i selskapet høsten 2014 hvordan fordringen skal dekkes gjennom ekstraordinære inntekter ved fredning av skog og reduksjon av fremtidig utbyttekrav vedtatt i kommunestyret i økonomiplanen for 2016 – 2019. Inntekter fra fredning av skog er overført kommunen og inngår i det reduserte utbyttekravet pr 31.12.2017.

Note 8 – Aksjer og andeler

Selskap	Bokført verdi	Eierandel	
ANDELER KLP-EGENKAPITALINNSKUDD	23 287 096	Minoritet	
ANDELER EKP-EGENKAPITALINNSKUDD	25 758 054		
1 ANDEL I NORGES KOMM BANK PL8750 KURS1	1	Minoritet	*)
INNSKUDDSKAPITAL SØIR	5 670 000	60 %	
TEKSTILVASK INNLANDET AS 3273 AKSJER	20 000		
14 AND. I A/L BIBLIOTEKSENTRALEN PL 300	14	Minoritet	*)
50 AND. I A/S ELV.TOMTESELSK. PÅL.KR.1000	3 300 000	100 %	
AKSJEKAPITAL ELVERUM ENERGIVERK A/S	86 662 109	100 %	
AKSJER I TUNET A/S	100 000	6 %	
AKSJER I EKI UTVIKLING AS	5 060 000		
INNSKUTT KAPITAL HEDMARK REVISJON IKS	180 000		
AKSJER I AVR INSTITUTE NORWAY AS	5 610 000		
10+7 AKSJER NORSKE SKOGINDUSTRIER A/S	2 050	Majoritetseier	
1 ANDEL I LÆRERLH I BORL SILKOSF PL 3500	3 500	Minoritet	
1 ANDEL I HERNES INSTITUTT A/L PL 1000	1	Minoritet	*)
4 459 AKSJER I FILMPARKEN AS	4 900	Minoritet	
8 ANDELER I OBOS A KR 100	8		*)
NR. 1-7000 PL. 100 (700000)	7 000	Minoritet	
4 ANDELER FREDHEIM VERNEHJEM	4		*)
ANDEL FRIVILLIGHETSENTRALEN	5 000		
ANDEL OBOS	1 565		
AKSJER I FLERBRUKSANLEGG	28 100 000		
AKSJER I ERNU AS	100 000		
AKSJER I TAIK AS	5 541 000		
AKSJER I NORDAVIND DS SITES AS	150 000	Minoritet	
Sum aksjer og andeler	189 562 302		

*) Aksjene/andelene er tidligere registrert med kr 1,00 på grunn av at de ble vurdert til ikke å ha verdi for Elverum kommune.

Aksjer og andeler er anleggsmidler til varig eie, og er verdsatt til kostpris eller virkelig verdi. Det er foretatt en summarisk vurdering av de poster som anses som vesentlige, uten at man har funnet at det gjennom året har inntruffet hendelser som påvirker de bokførte verdier.

I 2017 kjøpte Elverum kommune aksjer i AVR Institute Norway AS for kr 5 610 000. Aksjene, pålydene kr 5 000, i Kommunenes Filmsentral ble nedskrevet ettersom selskapet lenger ikke eksisterer.

Note 9 – Avsetninger og bruk av avsetninger

Disposisjonsfond	Kapittel/art	Oppr. budsjett	Regulert budsjett	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Beholdning 01.01.2017	2.56			25 134 111	-
Avsetninger til fondet	540			28 649 286	5 540 242
Bruk av fondet i driftsregnskapet	940	-309 884	-3 884 141	-3 321 699	-3 818 145
Bruk av fondet i	940	-5 500 000	-5 500 000	-4 815 150	-5 771 669
Beregnet beholdning 31.12.2017				45 646 547	25 134 111
Beholdning fra balanse 31.12.2017				45 646 547	25 134 111
Differanse				0	0

Ubundne investeringsfond	Kapittel/art	Oppr. budsjett	Regulert budsjett	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Beholdning 01.01.2017	2.53			51 312 595	-
Avsetninger til fondene	548		48 241	48 242	25 448 935
Bruk av fondene	948		-27 573 009	-28 027 517	-2 001 852
Beregnet beholdning 31.12.2017				23 333 320	51 312 595
Beholdning fra balanse 31.12.2017				23 333 320	51 312 595
Differanse				0	0

Bundne driftsfond	Kapittel/art	Oppr. budsjett	Regulert budsjett	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Beholdning 01.01.2017	2.51			30 554 751	-
Avsetninger til fondet	550	2 096 540	1 181 049	9 428 375	8 596 897
Bruk av fondet i driftsregnskapet	950	-6 510 985	-9 562 880	-9 944 629	-4 657 332
Bruk av fondet i				-213 220	-150 000
Beregnet beholdning 31.12.2017				29 825 277	30 554 751
Beholdning fra balanse 31.12.2017				29 825 277	30 554 751
Differanse				0	0

Bundne investeringsfond	Kapittel/art	Oppr. budsjett	Regulert budsjett	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Beholdning 01.01.2017	2.55			23 079 253	
Avsetninger til fondene	550		23 345 447	23 378 793	17 356 576
Bruk av fondene	958		-17 344 440	-17 344 441	-18 376 074
Beregnet beholdning 31.12.2017				29 113 605	23 079 253
Beholdning fra balanse 31.12.2017				29 113 605	23 079 253
Differanse				0	0

Driftsregnskapet		Investeringsregnskapet		Sum
Art	Beløp	Art	Beløp	
940	3 321 699	940 + 948	32 842 667	
540	28 649 286	548	48 242	
Differanse	25 327 587	Differanse	-32 794 425	-7 466 838
950	9 944 629	950	213 220	
550	9 428 375	958	17 344 441	
		550	23 378 793	
Differanse	-516 254	Differanse	5 821 132	5 304 878
Endring drifts- og investeringsregnskapet				-2 161 960

Avstemming mellom regnskapsdelene	Beløp
Differanse	0

Note 10 – Kapitalkonto

KAPITALKONTO			
01.01.2016 Balanse		01.01.2016 Balanse	499 867 882
(underskudd i kapital)		(kapital)	
Debetposterings i året:		Kreditposterings i året:	
Salg av fast eiendom og anlegg	-30 000	Aktivering av fast eiendom og anlegg	468 510 029
Nedskrivninger fast eiendom		Oppskrivning av fast eiendom	
Avskrivning av fast eiendom og anlegg	-64 325 444		
Avskrivning finansiell leasing	-1 667 133	Tilgang finansiell leasing	
Salg av utstyr, maskiner og transportmidler	-1 800 723	Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	21 075 543
Nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler		Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
Avskrivninger av utstyr, maskiner og transportmidler	-10 734 884	Kjøp av aksjer og andeler	9 899 805
Salg av aksjer og andeler		Oppskrivning av aksjer og andeler	
Nedskrivning av aksjer og andeler	-5 000	Utlån formidlings/startlån	78 613 218
Avdrag på formidlings/startlån	-39 113 522	Utlån sosial lån	43 028
Avdrag på sosial lån	-32 096	Utlån egne midler	
Avdrag på utlånte egne midler	-22 058 601		
Avskrivning sosial utlån		Oppskrivning utlån	
Avskrevet andre utlån		Avdrag på eksterne lån	96 334 362
Bruk av midler fra eksterne lån	-436 712 956	Urealisert kursgevinst utenlandslån	
Ekstraordinær avgang- korrigerings av tidligere års feil		UB Pensjonsmidler (netto)	99 217 919
UB Pensjonsforpliktelse (netto)	-26 157 815	Estimatavvik pensjonmidler	
Aga pensjonsforpliktelse		Reversering nedskrivning av fast	
Estimatavvik pensjonforpliktelse		Reversering nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	
31.12.2016 Balanse	670 923 614	31.12.2016 Balanse	
Kapitalkonto		(underskudd i kapital)	

Note 11 – Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk og udekket/udisponert

Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet.

Regnskapsmessige mer-/mindreforbruk er kr 0. Det vises til note 22 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap.

Regnskapsmessig udekket/udisponert i investeringsregnskapet.

Regnskapsmessig udekket/udisponert er kr 0.

Note 12 – Gjeldsforpliktelse

Type gjeld og fordeling mellom långivere

	2017	2016
Kommunens samlede lånegjeld 1)	1 798 809 804	1 559 837 317
* fastrente	36 %	44 %
* flytende rente	64 %	56 %
Fordelt på følgende kreditorer:		
KLP		
* fastrente	0 %	100 %
* flytende rente	0 %	0 %
Kommunalbanken		
* fastrente	40 %	51 %
* flytende rente	60 %	49 %
Nordea		
* fastrente	32 %	0 %
* flytende rente	68 %	0 %
DNB		
* fastrente	0 %	24 %
* flytende rente	0 %	76 %

1) Kommunens gjeld eksklusive startlån og leasing

Gjeld fordelt på låneprodukt

Produkt	2017		2016	
3 mnd Nibor	764 165 530	42 %	730 944 170	47 %
3 mnd Nibor Bullet	20 000 000	1 %	20 000 000	1 %
Fastrente			5 218 550	0 %
P.t. rente	43 112 160	2 %	45 507 280	3 %
Sum langsiktig gjeld	827 277 690	46 %	801 670 000	51 %
Sertifikatlån	971 532 114	54 %	758 167 317	49 %
Sum gjeld som må refinansieres i løpet av 12. måneder	971 532 114	54 %	758 167 317	49 %
Totalt	1 798 809 804	100 %	1 559 837 317	100 %

Gjeldsforpliktelse fordelt på selvkostområdet og øvrig virksomhet

	2017	2016
Kommunens samlede lånegjeld 1)	1 798 809 804	1 559 837 317
Andel knyttet til selvkostområder	283 370 270	280 248 386
Andel knyttet til selvkostområder i %	16 %	18 %
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i kr.	1 515 439 534	1 279 588 931
Samlet gjeld øvrig kommunal virksomhet i %	84 %	82 %

Note 13 – Sykelønnsrefusjoner - NAV

Sykelønnsrefusjoner - NAV

Fordringer på NAV vedrørende refusjon på sykepenger er relativt høy. Årsaken er knyttet eldre krav fra før og rett etter bytte av lønssystem i 2010. Rutiner og oppfølging av refusjonskrav var mangelfulle i forkant etter etterkant av dette, noe som medførte uforholdsmessig stor utestående beløp. Kommunen har i samarbeid med NAV gått gjennom deler av de utestående kravene og har gjennom dette fått innbetalt noe. Arbeidet er tidkrevende ettersom det forutsetter en tett dialog med NAV. Når tilgang til ressurser hos NAV og kommunen varierer har det ikke vært kontinuitet i dette arbeidet og det gjenstår fortsatt mye arbeide med dokumentasjon og samhandling for å få løst sakene.

Sykelønnsrefusjoner - NAV	IB 2017	Endring	UB 2017	Merknad
2009	729 598	-23 864	705 734	Dialog med NAV
2010	3 227 511	-113 303	3 114 208	Dialog med NAV
2011	2 528 310	-452 676	2 075 634	Dialog med NAV
2012	852 993	-163 426	689 567	Dialog med NAV
2013	92 345	169 150	261 495	Gjennomgås fortløpende
2014	427 791	-73 039	354 752	Gjennomgås fortløpende
2015	46 730	68 979	115 709	Gjennomgås fortløpende
2016	6 469 681	-6 003 469	466 212	Gjennomgås fortløpende
2017	-	7 189 842	7 189 842	Gjennomgås fortløpende
Sum	14 374 959	598 194	14 973 153	

Feriepenger sykkelønn - NAV	IB 2017	Endring	UB 2017	Merknad
2009	341 218	-29 239	311 979	Dialog med NAV
2010	562 141	-92 014	470 127	Dialog med NAV
2011	250 425	-43 417	207 008	Dialog med NAV
2012	202 896	-18 959	183 937	Dialog med NAV
2013	171 596	-16 740	154 856	Gjennomgås fortløpende
2014	149 679	-3 460	146 219	Gjennomgås fortløpende
2015	72 297	-311	71 985	Gjennomgås fortløpende
2016	2 498 866	-2 451 648	47 218	Gjennomgås fortløpende
2017	-	2 816 891	2 816 891	Gjennomgås fortløpende
Sum	4 249 118	161 102	4 410 220	

Administrasjon må snart ta stilling til å om deler av de utestående kravene må tapsføres.

Note 14 – Anleggsmidler

Anlegg	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Finansiell leasing*	Grand total
Anskaffelseskost	38 571 218	94 036 183	125 266 636	1 462 952 777	611 321 910	68 544 996	59 689 338	2 460 383 059
Akkumulerte avskrivninger	19 895 247	42 197 688	45 143 366	196 581 787	69 447 204		4 146 245	377 411 537
Tilgang i regnskapsåret	6 050 461	15 025 082	10 262 860	239 384 006	206 278 989	12 584 174	780 000	490 365 573
Avgang i regnskapsåret		1 800 723		30 000				1 830 723
Avskrivninger i regnskapsåret	4 110 443	8 149 028	7 570 411	42 978 214	13 489 312		1 667 133	77 964 541
Avgang akkumulerte avskrivninger		1 231 404		5 676				1 237 080
Nedskrivninger								
Reverserte nedskrivninger								
Bokført verdi	20 615 989	58 145 231	82 815 720	1 462 752 457	734 664 383	81 129 170	54 655 960	2 494 778 911

* Tilgang til finansiell leasing i 2017 er en korrigering av tidligere års feil, men tilsvarende endringen fremkommer ikke på kapitalkonto.

Orientering om grupper:

- Gruppe 1 har 5 års levetid
- Gruppe 2 har 10 års levetid
- Gruppe 3 har 20 års levetid
- Gruppe 4 har 40 års levetid
- Gruppe 5 har 50 års levetid
- Gruppe 6 er tomter som ikke avskrives

Ved overgang til anleggsregister integrert i anleggsmodulen til økonomisystemet, har ikke opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger latt seg konvertere. Den anskaffelseskost som vises er derfor nettoverdi av opprinnelig anskaffelseskost og akkumulerte avskrivninger pr 01.01.2010.

Avskrivning/nedskrivning i løpet av regnskapsåret:

Det er ikke foretatt nedskrivninger i regnskapsåret. Det er gjennomført ordinære avskrivninger for året med til sammen kr 77 964 541,-. Avskrivningene er bokført i kommunens driftsregnskap.

Note 15 – Finansielle omløpsmidler

Kravet om noten vedrørende «Finansielle omløpsmidler» er ment å klarlegge forskjellige former for risiko knyttet til denne type plasseringer i form av markeds-, rente-, likvid-, valutarisiko, samt eventuell systematisk og usystematisk risiko i et aksjemarked.

Elverum kommune har plassert overskuddslikviditet fra ubrukte lånemidler og kortsiktig likviditetsoverskudd på høyrentekonti som ikke gir noen risiko for likvidene, og som har kort bindingstid.

Disse plasseringene vurderes derfor å falle utenfor notekravets egentlige formål.

Kommunens eksponering i markedet og fordeling på aktivaklasser er innenfor de vedtatte rammer i henhold til kommunens finansreglement. Det vises til nærmere beskrivelse av finansforvaltningen i årets beretning.

Note 16 – Interkommunalt samarbeid

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slikt samarbeid jfr regnskapsforskriften § 12 nr. 3.

Interkommunalt samarbeid PPT

Interkommunalt tiltak, jf KL § 27	PPT-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune		4 758 313
Overføring fra Stor-Elvdal kommune		520 000
Overføring fra Våler kommune		770 000
Overføring fra Åmot kommune		1 140 000
Overføring fra fylkeskommunen		1 840 000
Resultat av overføringer		9 028 313
Egne inntekter etter formålet		1 162 297
Totale driftsutgifter etter formålet	9 832 022	
Resultat av virksomheten	358 588	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltaker kommunene	358 588	
Overført til neste driftsår		
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende PPT-tjenesten bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åmot, samt Hedmark fylkeskommune.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Interkommunalt samarbeid legevakt

Avtalen er inngått med hjemmel i KL §§ 28-1a og 28-1b.	Legevaktsamarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune (kontorkommunen)		7 102 570
Overføring fra Våler kommune		2 107 261
Overføring fra Åsnes kommune		3 140 138
Resultat av overføringer		12 349 969
Egne inntekter etter formålet		2 991 919
Totale driftsutgifter etter formålet	15 341 888	
Resultat av virksomheten	-	
Disponering av resultatet		
Overføres deltaker kommunene		
Overført til neste driftsår	-	
Udekket underskudd		

Det interkommunale samarbeidet vedrørende Legevakten bygger på en avtale inngått mellom Elverum kommune som vertskommune og Åsnes og Våler kommune som samarbeidskommuner.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Interkommunalt samarbeid - Akutt Døgnplass (IKAD)

	IKAD-samarbeid	
	Utgifter	Inntekter
Overføring fra Elverum kommune		4 261 832
Overføring fra Stor-Elvdal kommune		330 634
Overføring fra Åsnes kommune		1 557 844
Overføring fra Våler kommune		770 937
Resultat av overføringer	-	6 921 247
Egne inntekter etter formålet		1 602 579
Totale driftsutgifter etter formålet	8 246 346	
Resultat av virksomheten	277 480	
Disponering av resultatet		
Tilbakeført deltakerkommunene	277 480	
Overført til neste driftsår		
Udekket underskudd		

IKAD - interkommunale akutte døgnplasser - for somatiske pasienter. Det interkommunale samarbeidet bygger på en avtale mellom Elverum kommune som vertskommune og kommunene Stor-Elvdal, Våler og Åsnes. Stor-Elvdal gikk ut av samarbeidet 1. oktober 2017.

Virksomheten er basert på kostnadsfordeling og årsavregningen blir anordnet i Elverum kommunes regnskap slik at virksomheten ikke vil gi noen resultateffekt for Elverum kommune.

Note 17 – Større pågående investeringsprosjekter

Noten tar kun for seg de større investeringsprosjektene og en mer detaljert oversikt er vist i regnskapsskjema 2B og rapportering på investeringsprosjektene i Årsmelding fra virksomhetene for 2017.

Regnskap per 31.12.2017 (1000 kroner)	Regnskap tidligere år	Regulert budsjett 2017	Regnskap 2017	Prosjekt regnskap
Eiendom				
Kjøp av kommunale boliger		2 630	3 201	3 201
24 demensboliger	75 327	80 500	80 450	155 777
Grøndalsbakken	6 726	10 737	11 467	18 193
Skole				
Rehabilitering Søbakken skole m/tilbygg	160 773	-	1 536	162 309
Oppgradering og påbygging Lillemoen	9 157	49 565	49 125	58 282
Nyskole i Ydalir	4 640	53 000	54 415	59 055
Hanstad skole	10 867	16 012	13 311	24 178
Helse og omsorg				
Helsehus alt 3	60 620	230 615	203 350	263 970
Kultur og fritid				
Allaktivetsarena		100	528	528
Teknisk drift				
Kommunale veier oppgradering		10 000	11 092	11 092
Ydalir - ny veg		8 000	10 403	10 403
Vann		13 800	10 879	10 879
Avløp		11 200	6 343	6 343
Sum større investeringsprosjekter	328 110	486 159	456 100	784 210

Note 18 – Etterkalkyle for selvkosttjenester

Etterkalkylene for 2017 er basert på regnskap datert 31. desember 2017.

Elverum kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, KMD, feb. 2014).

Etterkalkyle selvkost 2017	Vann	Avløp	Reguleringspl aner	Bygge- og eierseksj- saker	Totalt
Gebyrinntekter	18 787 866	29 528 862	548 860	7 894 836	56 760 424
Øvrige driftsinntekter	200 329	91 267	105 163	91 924	488 683
Driftsinntekter	18 988 195	29 620 129	654 023	7 986 760	57 249 107
Direkte driftsutgifter	11 744 245	19 088 978	1 020 051	4 290 154	36 143 428
Avskrivningskostnad	6 009 287	6 954 789	1 706	177 115	13 142 897
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	2 862 631	2 700 514	118	13 440	5 576 703
Indirekte netto driftsutgifter	594 093	742 618	97 325	2 020 773	3 454 809
Indirekte avskrivningskostnad	34 403	35 294	4 337	32 976	107 010
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	3 759	4 478	1 388	10 689	20 314
Driftskostnader	21 248 417	29 526 671	1 124 926	6 545 148	58 445 162
Resultat	-2 260 223	93 459	-470 903	1 441 612	-1 196 055
Kostnadsdekning i %	89,4 %	100,3 %	58,1 %	122,0 %	98,0 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd 01.01	1 167 672	4 509 197	-95 504	-707 138	4 874 227
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 260 223	93 459	-470 903	1 441 612	-1 196 055
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	744	90 207	-6 553	271	84 669
Selvkostfond/fremførbart underskudd 31.12	-1 091 807	4 692 863	-572 960	734 745	3 762 841

Etterkalkyle selvkost 2017	Kart og oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	1 655 489	1 655 489
Øvrige driftsinntekter	135 533	135 533
Driftsinntekter	1 791 022	1 791 022
Direkte driftsutgifter	1 789 667	1 789 667
Avskrivningskostnad	12 270	12 270
Kalkulatorisk rente (1,98 %)	850	850
Indirekte netto driftsutgifter	359 415	359 415
Indirekte avskrivningskostnad	13 767	13 767
Indirekte kalkulatorisk rente (1,98 %)	3 911	3 911
Driftskostnader	2 179 880	2 179 880
Resultat	-388 858	-388 858
Kostnadsdekning i %	82,2 %	82,2 %
Selvkostfond 01.01	781 720	781 720
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-388 858	-388 858
+/- Kalkulert renteinntekt/-kostnad selvkostfond (1,98 %)	11 628	11 628
Selvkostfond 31.12	404 490	404 490

Etterkalkylen for 2017 er utarbeidet i samarbeid med EnviDan Momentum AS som har mer enn 14 års erfaring med selvkostproblematikk og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost. Selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 280 norske kommuner

Note 19 – Årsverk, godtgjørelse, revisjonshonorar

Antall årsverk

	2017	2016
Antall årsverk*	1 411	1 373
Antall ansatte	1 763	1 735
Antall kvinner	1 410	1 389
% andel kvinner	80,0 %	80,1 %
Antall menn	353	346
% andel menn	20,0 %	19,9 %
Antall kvinner ledende stillinger	71	70
% andel kvinner i ledende stillinger	67,0 %	66,0 %
Antall menn i ledende stillinger	35	36
% andel menn i ledende stillinger	33,0 %	34,0 %

* Økningen i antall årsverk virker større enn det reelt er fordi det er endring i bruk av koder (A,K,L,M,N,U)

Fordeling heltid/deltid

	2017	2016
Antall deltidsstillinger	971	975
Antall ansatte i deltidsstillinger	880	891
Antall kvinner i deltidsstillinger	771	787
% andel kvinner i deltidsstillinger	87,6 %	88,3 %
Antall menn i deltidsstillinger	109	104
% andel menn i deltidsstillinger	12,4 %	11,7 %

Godtgjørelse til ordfører og administrasjonssjef:

Ordfører: kr 950 529

Rådmann: kr 1 094 983

Begge stillinger er innmeldt i kommunens ordinære pensjonsordning.

Arbeidsgivers andel av pensjon og arbeidsgiveravgift er ikke medtatt i beløpene over.

Revisors honorar:

	2017	2016
Honorar for regnskapsrevisjon	1 304 500	1 052 100
Honorar for forvaltningsrevisjon/selskapskontroll	601 000	654 525
Kontrollutvalget	287 980	269 100
Bistand	-	21 375
Sum honorar	2 193 480	1 997 100

Note 20 – Vesentlige fremtidige forpliktelser

Ved vurdering av kommunens regnskapsmessige stilling må det tas hensyn til følgende vesentlige fremtidige forpliktelser:

- Finansiell leasingavtale vedrørende Beredskapssenteret med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 25 - Lånegjeldsoppgave detaljert.
- Finansiell leasingavtale vedrørende driftsbygget på Elverum kirkegård med EKI AS, nærmere opplysninger er gitt i note 25 - Lånegjeldsoppgave detaljert. Avtalen er finansiert ved trekk i rammene til kirken, som opprinnelig hadde fått driftsmidler til å dekke finansiering av investeringen selv.
- Leieavtale med Terningen Arena Næring og Undervisning AS på produksjonskjøkken fra 2011 og for 30 år med en årlig leie på ca. 4,5 millioner kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Barnehage AS på Terningen Barnehage fra høst 2010 og for 30 år med en årlig leie på ca. 3,7 millioner kroner (inkl. mva.).
- Leieavtale med Terningen Arena Idrett og Kultur Drift AS for disponering av kommunal tid i Flerbruksanlegget fra 01.01.2011 og for 15 år med en årlig leie på ca. 5,9 millioner kroner, med opsjoner på forlengelse av avtalen. Elverum kommune har i 2012 kjøpt 100 % av aksjene i Terningen Arena Idrett og Kultur AS, som er 100 % eier av driftsselskapet. Det vises til *Note 8 – Aksjer og andeler pr 31.12.2016*.
- Det ble i 2011 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 millioner kroner til EKI AS for gjennomføring av utbyggingsprosjekt for Hernes Institutt. Garantien er etablert overfor Sparebanken Hedmark i 2012.
- Det ble i 2014 vedtatt å gi kommunal garanti på 50 millioner kroner til Elverum Tomteselskap AS for kjøp av tomteareal i Ydalir- og Prestmyraområdet med tanke på utvikling av boligtomter og tilhørende infrastruktur. Garantien er etablert overfor DnB og har en løpetid på 10 år.
- Det ble i 2017 vedtatt (KS-sak 030/17) å gi Staten vegvesen en selvskyldnergaranti for gjennomføring av infrastrukturtiltak ved utbygging av Ydalirområdet. Samlet garanti beløper seg til 32,1 millioner kroner.
- Det ble i 2017 vedtatt (KS-sak 081/17) å gi Elverum tomteselskap AS et lån på 30 millioner kroner for utbygging av infrastruktur i Ydalirområdet.

Note 21 – Prinsippendringer

Det har i regnskapsåret 2017 ikke inntruffet forretningstilfelle som har ført til behov for prinsippendringer.

Spesifisering av tidligere års prinsippendringer:

Konto		2017
25810001	Prinsippendring ressurskrevende brukere	-17 835 000
25810002	Prinsippendring feriepenger 1992/1994	17 170 356
25810003	Prinsippendring materialbeholdning 2001	127 793
25810004	Prinsippendring påløpte renter 2001	195 306
25810005	Prinsippendring MVA-kompensasjon 2001	-3 810 644
25810006	Prinsippendring 13. lønnskjøring skifte av lønssystem	4 256 239
Sum		104 050

Note 22 – Gjennomføring av strykninger i årets driftsregnskap

Dersom driftsregnskapet ved regnskapsavslutningen viser seg å gi et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) skal dette reduseres ved å:

- Stryke eventuelle budsjetterte overføringer fra driftsregnskapet til finansiering av utgifter i årets investeringsregnskap vedtatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.
- Stryke eventuelle avsetninger til fond når disse har vært forutsatt finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.
- Stryke budsjettert inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk når dette har vært forutsatt finansiert av årets eller tidligere års løpende inntekter eller innbetalinger.

Før strykninger var det et merforbruk på kr 2 317 560,-. Det er foretatt reduksjon i avsetninger til disposisjonsfond med kr 2 317 560,- samlet avsetning til disposisjonsfond etter strykninger er på kr 28 649 286,-.

Note 23 – Oversikt over løpende rentesikringer

Langsiktig gjeld med fast rente:

Sikring av langsiktig gjeld med flytende rente:

Swap mot undeliggende lån	Volum	Løper fra	Løper til	Betaler	Mottar	Formål med sikringen	Swap-motpart
Swap mot Sertifikatlån 3	40 000 000	05.12.2012	06.12.2021	4,45	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	47 289 560	15.11.2012	16.11.2020	3,52	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120078	52 000 000	05.12.2012	05.12.2022	3,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120308	62 400 000	26.06.2012	28.06.2027	3,33	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20060052	18 525 000	24.01.2012	24.01.2018	4,60	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20120061	47 289 560	15.08.2012	17.11.2025	4,09	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 3	45 600 000	05.09.2012	05.12.2025	4,18	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot Sertifikatlån 5	100 000 000	27.03.2014	29.01.2025	2,99	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20100305	50 116 300	18.04.2017	18.04.2023	3,29	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	Nordea
Swap mot KB_20100378	34 000 000	15.10.2009	15.10.2019	4,48	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120137	35 000 000	15.06.2009	17.06.2019	4,72	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
swap mot Sertifikatlåns 3	70 000 000	16.12.2010	07.12.2020	4,81	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Swap mot KB_20120193	50 000 000	10.10.2011	11.10.2021	4,27	3M NIBOR	Kontantstrømsikring	DNB
Sum	652 220 420						

Note 24 – Lånegjeldsoppfølging detaljert – med beregning av minsteavdrag

OVERSIKT OVER KOMMUNENS SAMLEDE LÅNEOPTAK, GJELDSAVDRAG I ÅRET OG LÅNEGJELD VED UTGANGEN AV ÅRET - 2017										
Lån nr.	20120193	20100305	20080061	8317.50.29594	20060052	20120061	20100378	20100936	20120078	20110630
Kontonr.	24619105	24619098	24619097	24820033	24619095	24619100	24619091	24619093	24619102	24619096
Långiver	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunekreditt	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken
IB 01.01.2017	65 514 650	63 651 030	32 884 760	5 218 550	18 719 930	100 142 680	36 000 000	45 507 280	112 182 720	20 000 000
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	4 852 940	4 546 500	1 995 280	5 218 550	2 340 000	5 563 480	2 000 000	2 395 120	5 472 320	-
Renter utgiftsført i regnsk.året	2 819 250	2 533 385	506 866	113 874	1 004 817	4 411 992	1 834 894	738 911	3 223 241	-
Korrigerings										Refusjon
Virkelig gjeld	60 661 710	59 104 530	30 889 480	-	16 379 930	94 579 200	34 000 000	43 112 160	106 710 400	20 000 000

											Sum Lån eks Husbank
Lån nr.	20110838	20120308	20130041	20120137	20170673	s3	s4	s5	s6	s7	
Kontonr.	24619099	24619104	24619106	24619103	24619107	24320030	24320040	24320050	24320060	24320070	
Långiver	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Kommunalbanken	Sertifikatlån s3	Sertifikatlån s4	Sertifikatlån s5	Sertifikatlån 6	Sertifikatlån 7	
IB 01.01.2017	26 080 000	86 677 280	133 776 520	55 314 600		166 107 049	178 275 229	205 871 600	207 913 440		1 559 837 318
Nye lån i regnskapsåret					75 000 000					227 338 920	302 338 920
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1 304 000	4 228 160	6 222 160	3 253 800	-	5 558 022	3 346 941	4 218 600	850 560	-	61 577 166
Renter utgiftsført i regnsk.året	423 714	2 828 233	2 125 171	2 236 418	57 396	7 540 879	1 825 822	4 392 670	2 422 919	1 092 884	42 133 334
Korrigerings											
Virkelig gjeld	24 776 000	82 449 120	127 554 360	52 060 800	75 000 000	160 549 027	174 928 288	201 653 000	207 062 880	227 338 920	1 798 809 805

													Sum gjeld Startlån Husbanken
Lån nr.	11520730 0	11495374-8	11503690-7	11506023-8	11508992-2	11513215-1	11516592-0	11524831-2	11528978-7	11532127	11534985	11537772	
Kontonr.	24719095	24719084	24719087	24719088	24719090	24719093	24719094	24719097	24719098	24719099	24719100	24719101	
Långiver	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	Husbanken	
IB 01.01.2017	25 024 439	15 673 186	16 179 272	26 398 970	15 545 320	28 350 181	28 959 712	20 752 533	55 998 634	62 930 729	63 925 702		359 738 678
Nye lån i regnskapsåret												85 000 000	85 000 000
Ekstraord.avdrag		14 622 179		2 697 785									17 319 964
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	975 142	1 051 007	884 324	1 347 159	726 342	1 287 535	1 277 844	805 661	2 026 406	2 179 679	2 149 340	1 057 635	15 768 074
Renter utgiftsført i regnsk.året	484 954	168 053	299 962	391 730	289 742	443 198	449 522	324 073	864 734	972 940	1 003 320	741 835	6 434 061
Korrigerings													-
Virkelig gjeld	24 049 297	-	15 294 948	22 354 026	14 818 978	27 062 646	27 681 868	19 946 872	53 972 228	60 751 050	61 776 362	83 942 365	411 650 640

				Sum finansiell leasing	Sum gjeld Totalt
Lån nr.					
Kontonr.	24831042	24831044	24831044		
Långiver	Beredskapscenteret Finansiell leasing	Driftsbygg Elverum kirke Finansiell leasing	Lån Beredskapscenter 2		
IB 01.01.2017	38 224 689	17 316 379		55 541 068	1 975 117 064
Nye lån i regnskapsåret			780 000		387 338 920
Ekstraord.avdrag					17 319 964
Avdr.utgiftsført i regnskapsåret	1 576 930	92 228		1 669 158	79 014 398
Renter utgiftsført i regnsk.året	1 146 103	816 322		1 962 425	50 529 821
Korrigerings					-
Virkelig gjeld	36 647 759	17 224 151	780 000	54 651 910	2 265 112 355

Beregning av krav til minsteavdrag

Forenklet formel for beregning av minsteavdrag					
Betalte avdrag					63 246 324
Krav til minsteavdrag	Årets avskrivninger /	Bokført verdi anleggsmidler *	Lånegjeld*	=	Minsteavdrag
	77 966 565 /	2 014 426 526 *	1 613 589 118	=	62 452 514
Differanse					793 810

* Lånegjeld eksklusive formidlingslån fra Husbanken.

Elverum kommune betaler kr 793 810,- mer enn lovens krav til minsteavdrag.